



af *Niels Martin Nielsen* - Kvægrådgiver

Hestebønner – protein til malkekøer

Er hestebønner noget for mig? Med udbredelse af Non-GM mælk er det aktuelt med proteinfoder, der kan supplere mængden af proteinfoder, der er til rådighed. Hestebønner bidrager også med et lavt fosforindhold i husdyrgødningen. Er det en bedre forretning at dyrke hestebønner frem for korn? Spørgsmålene er mange. Jeg vil give inspiration til muligheder.

Fodring med hestebønner

De første egentlige fodringsforsøg med hestebønner er for nylig afsluttet på KFC.

De bekræfter at mælkeydelsen holdes uændret, når op til 5 kg hestebønner kan erstatte tilsvarende mængde af korn + sojaskrå/rapsskrå i en ration, hvor grovfoder er 50% græsensilage + 50% majsensilage og der suppleres med 3 kg robotfoder. I de konventionelle rationer gav utoastede hestebønner lige så god produktion som toastede.

I de senere år er hestebønner anvendt i stigende omfang til økologiske malkekøer. I økologiske foderrationer forventes positiv virkning af toastning ved større mængder hestebønner.

Dyrkning af hestebønner

Erfaringer samlet fra 32 konventionelle bedrifter i 2018 og tidligere økologiske erfaringer, viser udbytter mellem 15 – 70 hkg/ha. Hestebønners dyrkningssikkerhed kræver vandet jord eller lerjord med god vandholdende evne.

Dyrkningsomkostningerne er 1.400 kr./ha mindre end vårbyg, blandt andet fordi hestebønner selv producerer kvælstof.

Opbevaring af hestebønner

Plantørring, gennemløbstørreri, propionsyrebehandling i fuldfodervogn, toastning, og crimpning med syretilsætning i silopose er mulige. Undersøgelser af opbevaringsmetoder i 2018 viser, at konserveringsmetoden påvirker proteinopløseligheden markant. Toastning giver højere AAT. Nærmere undersøgelse skal vise om den positive påvirkning af AAT værdien ved crimpning og propionsyrebehandling er generel.

Det forhindrer dig ikke i at gøre egne erfaringer med hestebønner, blot mængden pr. ko og opbevaringsvalget afstemmes.



af **Niels Martin Nielsen** - Kvægrådgiver

Økonomi i hestebønner

En måde at komme i gang på er at anvende 4 kg hestebønner som erstatning med 1 kg korn + 3 kg rapsskrå i en Non-GM ration, eller 2 kg korn + 2kg sojaskrå, hvor yderligere korn og rapskager indgår.

4 kg hestebønner/malkende ko i en besætning med 200 køer kræver 52 ha hestebønner á 4.600 hkg/ha.

Med omkostninger 8.100 kr./ha (1.700 kr. styk omk, 4.400 kr. til maskiner, 1.000 kr. til netto jordleje og 1.000 kr. til opbevaringshåndtering) koster hestebønnen i dette tilfælde 1,76 kr./kg. I foderrationen må hestebønner koste 2 kr./kg.

Lægges merprisen over i marken giver det et resultat på 1100 kr./ha.

Selvom du er køber af korn, skal du avle ca. 80 hkg korn/ha for at have samme resultat på bedriften.

I en økologisk foderration må hestebønner koste 3,2 kr./kg på foderbordet, hvis 3 kg hestebønner erstatter 1 kg sojakager og 2 kg korn.

Med FMS programmet kan vi give en samlet analyse af påvirkningerne på ejendommens samlede resultat

Opsamling:

Der kan anvendes mindst 4-5 kg hestebønner til malkekøer og der er flere muligheder for opbevaring uden større investeringsbehov.

Økonomien må afhænge af hestebønnes økonomiske styrke i forhold til flere års korn i sædskiftet, eller dine muligheder for køb direkte hos planteavlere.

FMS beregning kan kaste et lys over den forvente økonomi på din bedrift.

Et SEGES-projekt vil gerne følge besætninger, der fodrer med hestebønner. Du kan evt. købe hestebønner i forsøgsperioden, hvis du vil prøve fodringen inden beslutning om dyrkning.

Forhør nærmere. Kvægrådgiver Niels Martin Nielsen, KvægXperten.